

den Digitala Stambanan

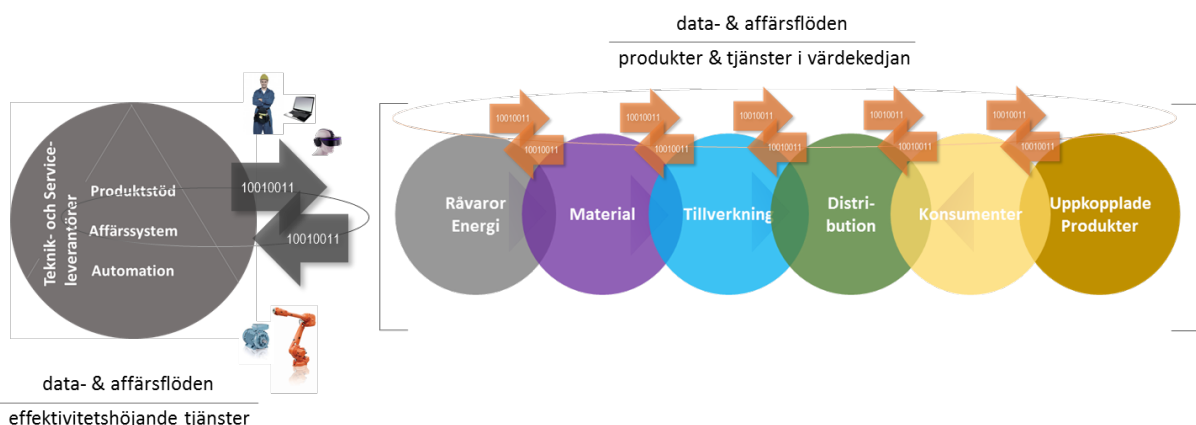
I ett samverkansprojekt mellan Produktion2030 och PiiA - ProcessIndustriell IT och Automation - har programmen sökt medel hos Vinnova för en förstudie som kallas den Digitala Stambanan. Projektet ska visa hur avancerad, digitaliserad infrastruktur kan knyta samman företag i digitaliserade värdekedjor med stöd från två affärs/innovationsnav på Lindholmen i Göteborg samt i Västerås. Syftet är att demonstrera hur företag inom industrin kan integreras i dessa värdekedjor. Förstudien genomförs gemensamt av Produktion2030 och PiiA i samverkan med industri, akademi och institut, där Blue Institute och Chalmers tekniska högskola är utförare. Förstudien ska leverera underlag för funktionaliteten och nyttan av den digitala stambanan, etablera en aktörsgrupp samt ge en beskrivning av leverantörskedjor och förutsättningarna för lokalisering av nav och noder.

Smart Industri handlar om affärer och datadriven tillväxt

Tillväxt i industrin kan skapas på flera sätt förutom att ökad BNP innebär högre efterfrågan. Nya värden som kunderna är beredda att betala för ger tillväxt. Hit hör tjänster och erbjudanden där traditionella produkter får större värde genom att kombineras med en databaserad tjänst - även kallat *hybridisering*. Men även effektivisering kan skapa utrymme för tillväxt. Det kan ske genom optimering av utrustning och anläggningstillgångar. Det kan också ske genom att flexibelt och automatiserat handla med produktionskapacitet.

Själva förutsättningen för den nya smarta industrin är tillväxt. Ur ett samhällsperspektiv är bättre *resurseffektivitet* nödvändig för fortsatt ökad tillväxt i världen. Ur företagsperspektiv är drivkraften att växa för att tjäna mer pengar.

Utvecklingen av en smart industri kan förstås i ett systemperspektiv där det är *integration* inom företagen och i värdekedjorna som ger nya värden. I sin tur kan de förklaras genom att mängden data som samlas in, fritt kan transporteras och analyseras blir större. Dataflödena ökar. Affärsmodellerna i den smarta industrin kan motsvaras av dataströmmar i värdekedjan för tjänster/produkter som direkt ger nya affärsvärden. Och dataströmmar av tjänster/produkter för effektivisering av anläggningstillgångarna, som indirekt ökar lönsamheten och utrymmet för tillväxt.

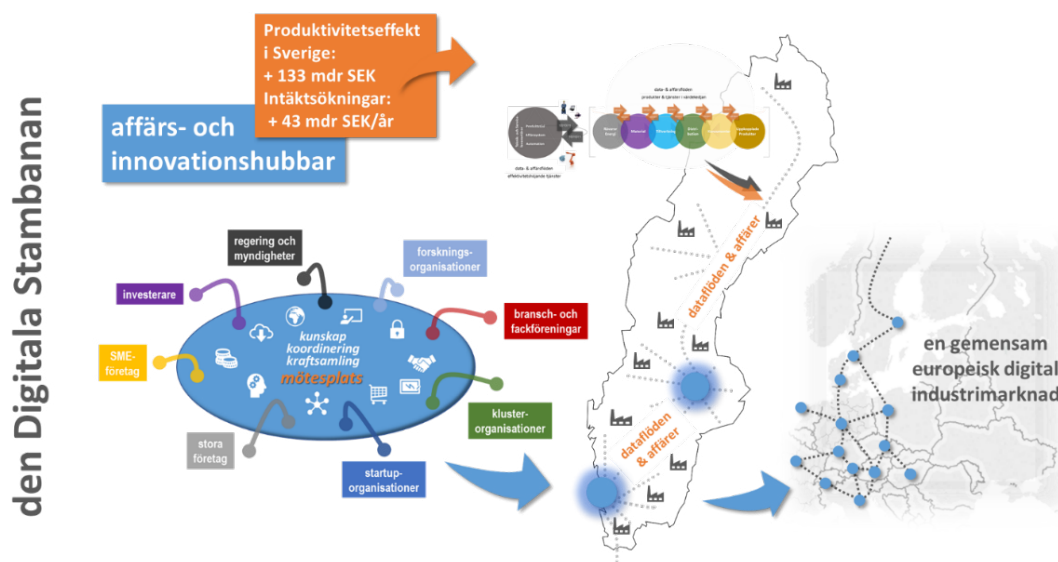
De ekonomiska effekterna för industrin är betydande. Världens process- och tillverkningsföretag förväntas efterfråga digitaliseringsteknik - **IndTech** - för motsvarande 400 mdr USD per år. Konceptet med en smart digitaliserad industri kan öka produktiviteten med så mycket som 2 000 mdr USD de

närmaste åren. Och tillväxten från nya intäkter i form av databaserade tjänster motsvara 700 mdr USD per år. Omsatt till svenska förhållanden innebär det mer än 130 mdr SEK i produktivitetsoökning och mer än 40 mdr i tillväxt¹². Det motsvara närmare 1–2% i genomsnittlig industritillväxt och i praktiken innebära att skickliga företag når högre.

Sammanfattningsvis handlar det om stora affärer. För att få igång affärsflödena (läs dataflödena) behöver industrin investera i affärsutveckling, kunskap och teknik. Det behövs idéer och affärsmodeller. Det behövs infrastrukturer som garanterar säker överföring av data mellan företag. Det behövs regler som göra att den som skapat datainnehållet förblir ägare av det och har kontroll över hur det används. Det kommer att uppstå ett ekosystem av aktörer och tjänster som bidrar till systemeffektiviteten. Själva frågan om bandbredd och överföringskapacitet ligger på operatörer och leverantörer av sådan teknik. Lika lite som svaga elnät får förhindra bygget av nya fabriker får överföringskapacitet vara ett hinder när det digitala handels- och leveranssystemet byggs ut.

Utvecklingen går mycket snabbt och hela utvecklingsområdet handlar om konkurrenskraft mellan företag men också mellan länder och mellan handelsblock. Inom EU görs stora insatser för att bygga en inre digital och enhetlig marknad. I Sverige finns programmet *den Digitala Stambanan* för att bygga och dela kunskap, och praktisk erfarenhet med målet att svensk industri skall ta vinnarpositioner i utvecklingen.

Konkret planeras till att börja med två så kallade "hubbar" där små och stora företag, kluster- och forskningsorganisationer m.fl. samlas för att i samverkan påskynda utvecklingen av databaserade tjänster och produkter, inklusive de digitala affärsutbytena och leveranssystemen.

Arbete med den Digitala Stambanan befinner sig så här långt i en förprojekteringsfas. Insamling av data, industridialog och analys skall vara klara före sommaren 2017. Därefter kommer beslut att tas om fortsättning och inriktning för projektet.

¹ Beräkningarna baseras på uppskattningar för tyska industriförhållanden enligt rapporten Industry 4.0: The Future of Productivity and Growth in Manufacturing Industries, BCG, 2015

² SCB, Företagens ekonomi 2015